

EPIDEMIOLOGIYA FANI TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDA SIMULYATSION O'QITISHNING O'RNI

Matnazarova Gulbahor Sultonovna,

Xudoyqulov Jonibek Bozorovich

Toshkent tibbiyot akademiyasi, Toshkent, O'zbekiston

Simulyatsion ta'lim metodlari epidemiologiya fanini o'qitishda ta'lim sifatini sezilarli darajada oshirishga yordam beradi. Simulyatsion o'qitish – bu talabalarni amaliyotdagi kasbiy vaziyatlarga tayyorlash uchun sun'iy muhit yaratish va bu orqali o'quv jarayonini interaktiv shaklda tashkil etish metodidir. Epidemiologiya fanida simulyatsion o'qitish kasallik tarqalishi, uning profilaktikasi va boshqaruvi bo'yicha ko'nikmalarni rivojlantirish uchun qo'llaniladi. Dunyo bo'ylab ko'plab tibbiyot universitetlar epidemiologiya fanini o'qitishda simulyatsion metodlardan foydalanishni boshlagan. Masalan, AQShda Simulyatsiya va Sog'liqni saqlash tadqiqotlari markazi talabalarga SARS-CoV-2 pandemiyasi bo'yicha simulyatsiya mashg'ulotlarini o'tkazish imkoniyatini yaratgan. Bu talabalar uchun pandemiyaga qarshi kurashish strategiyalarini ishlab chiqishda muhim tajriba bo'ldi.

Epidemiologiyada simulyatsion o'qitishning afzalliklari:

1)Amaliy ko'nikmalarni rivojlantirish: Talabalar amaliyotga yaqinlashtirilgan vaziyatlarda ishlashni o'rganadilar, masalan, kasalliklar tarqalishini modellashtirish yoki epidemiyani boshqarish bo'yicha qarorlar qabul qilish. *2)Xatolarni xavfsiz muhitda o'rganish:* Simulyatsiya orqali talabalar xato qilishdan qo'rqmay tajriba orttiradilar. *3)Jamoaviy ishni rivojlantirish:* Epidemiologik tadqiqotlar ko'pincha jamoaviy harakatlarni talab qiladi, simulyatsiyalar esa jamoaviy muammolarni hal qilishga yordam beradi.

Qo'llaniladigan usullar:

Kompyuterlashtirilgan modellashtirish: Talabalarga kasalliklar tarqalishining matematik modellarini yaratish va ulardan foydalanishni

o'rgatish. **Rol o'ynash mashg'ulotlari:** Talabalar tibbiyot xodimi, sanitariya-gigena vrachi yoki sog'liqni saqlash sohasida rahbar rollarini bajaradilar. **Virtual simulyatorlar:** Maxsus dasturiy ta'minot orqali epidemiyalarning rivojlanishini kuzatish va boshqarish ko'nikmalarini shakllantirish. **Interaktiv seminarlar:** Talabalar amaliyotdagi epidemiologik tadqiqot natijalarini tahlil qilishadi va muhokama qilishadi. O'zbekistonda tibbiyot ta'limini takomillashtirish jarayonida simulyatsion o'qitishni keng joriy etish imkoniyatlari mavjud. Jumladan:

Infratuzilmani rivojlantirish: Zamonaviy simulyatsion markazlarni tashkil etish. **Kadrlarni tayyorlash:** O'qituvchilarni simulyatsion o'qitish metodologiyasiga o'rgatish. **Hamkorlikni kuchaytirish:** Chet el tajribalarini o'rganish va milliy sharoitga moslashtirish.

Xulosa Epidemiologiya fanida simulyatsion o'qitish usullarini joriy etish nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki talabalarning kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirishga ham yordam beradi. Simulyatsion metodlar orqali talabalarga epidemiologik vaziyatlarni chuqur tahlil qilish, profilaktika choralarini ishlab chiqish va epidemiyani samarali boshqarish kabi muhim bilim va ko'nikmalarni berish mumkin. Ushbu yondashuvni keng joriy etish orqali milliy tibbiyot ta'limi xalqaro standartlarga yanada yaqinlashadi.

1. Матназарова, Г. С., Азизова, Ф. Л., Брянцева, Е. В., & Хамзаева, Н. Т. (2022). Вакцинопрофилактика Covid-19 в Узбекистане.
2. Khamzaeva, N. T., Matnazarova, G. S., Saidkasimova, N. S., & Abdukaxarova, M. F. (2024). Coronavirus in the republic of uzbekistan during 2020-2023 retrospective epidemiological analysis of the disease (tashkent city as an example). *World Bulletin of Public Health*, 33, 108-114.
3. Искандарова, Г. Т. (2006). Морфофункциональное состояние дыхательной системы юношей 18-27-летнего возраста, проживающих в условиях Узбекистана. *Гигиена и санитария*, (3), 72-75.

4. Dilafuz, A., Gulnoza, I., Mansur, A., Khusan, K., & Ogli, A. J. B. (2021). The Problem of Food Allergies and Cross-Allergic Reactions to Fungi and Latex. *American Journal of Medicine and Medical Sciences*, 11(4), 322-327.
5. Кучкарова, М. Р., Искандарова, Г. Т., & Хакназарова, Г. Ш. (2009). Реакции терморегуляции новорожденных в условиях Узбекистана. *Гигиена и санитария*, (1), 47-49.
6. Ровшанов, Б., Искандарова, Г., & Рахманова, Ж. (2024). Бугунги кунда дунёда кизамиқнинг эпидемиологик хусусиятлари. *Talqin va tadqiqotlar*, (4 (41)).

